

ВСЕУКРАЇНЬСКА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
СПІЛКА ГЕОЛОГІВ УКРАЇНИ

вул. Дубровицька, 28, м. Київ, Україна, 04114
тел./факс: /+38 044/ 468-90-82
e-mail: spilka@geolog.org.ua; www.geolog.org.ua

Кабінет Міністрів України
Міністерство екології та природних ресурсів України
Державна служба з геології та надр України

*щодо стану державної системи
моніторингу підземних вод в Україні*

Підземні води мають виняткове значення у забезпеченні сталого розвитку нашої країни. Вони є невід'ємною складовою здорового довкілля, мають стратегічне значення у забезпеченні соціальних стандартів та відіграють важливу роль у економіці країни. Значення підземних вод також відображено у Глобальних Цілях Сталого розвитку, що затверджені 70-ою сесією Генеральної Асамблеї ООН у вересні 2015 р.

В той же час в нашій державі втрачається контроль за станом підземних вод, що пов'язаний із руйнацією державної системи моніторингу та несе ризики їх забруднення, виснаження, нераціонального використання. Сучасні тенденції скорочення кількості свердловин, на яких ведеться моніторинг (більше 7 тис. – на початку 90-тих рр., 1148 – у 2002 р., біля 350 – у 2016 р), скорочення вимірів рівнів, порушення їхньої необхідної періодичності, практичне припинення вивчення хімічного складу води і недостатній перелік контрольованих показників, суперечать взятим Україною зобов'язанням відповідно до Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

Роботи виключної державної ваги, до яких відноситься моніторинг підземних вод, фінансуються у вкрай недостатніх обсягах, що не дозволяє виконувати їх в мінімально необхідних обсягах. Треба зазначити, що в країнах ЄС з держбюджетних коштів, які спрямовуються на геологічні дослідження, на частку гідрогеологічних і геоекологічних робіт припадає більше половини, в той час, у бюджеті Державної служби з геології та надр України вони займають менше 15 %.

Головною умовою приведення української системи моніторингу підземних вод у відповідність до європейських стандартів є трансформація свідомості керівництва Держгеонадр України, розуміння необхідності гідрогеологічних робіт і моніторингу підземних вод у тому числі. Потрібно змінити усталені підходи до визначення першочергових напрямів діяльності і врешті-решт звернути увагу на ті роботи, які є найбільш стратегічно важливими, соціально спрямованими і визнані пріоритетними в усіх цивілізованих країнах світу.

У зв'язку з цим вважаємо за необхідне ініціювати Урядом проведення розширеної колегії Держгеонадр України у форматі спільного засідання з Відділенням наук про Землю НАН України, із залученням представників Мінприроди України і громадських організацій. На колегії розглянути і затвердити:

- перелік найбільш стратегічно важливих, соціально спрямованих напрямків робіт Держгеонадр України ;

- коло першочергових задач, виконання яких, навіть за умов обмеженого фінансування, дозволило б реанімувати спостережну мережу і одночасно розпочати процес поступової адаптації системи моніторингу до вимог нормативно-методичних документів Євросоюзу.

Вважаємо, що зміна пріоритетів діяльності Держгеонадр дозволить принципово змінити ситуацію з гідрогеологічними роботами в Україні, що сприятиме відновленню системи моніторингу підземних воді, дозволить розпочати процес поступової адаптації системи моніторингу до вимог нормативно-методичних документів Євросоюзу, сприятиме налагодження реальної взаємодії між суб'єктами моніторингу підземних вод та впровадженню басейнового принципу управління водними ресурсами, підвищить спроможність держави в питаннях охорони підземних вод від забруднення та виснаження, а також у прийнятті рішень щодо управління водними ресурсами.

Заст. директора ІГН НАН України,
академік НАН України

В.М.Шестопалов

Президент ВГО «Спілка геологів
України», канд. геол.-мін. наук

П.О.Загороднюк

Голова Підприємства «Експертна Рада
Спілки геологів України»,
докт. геол.-мін. наук, професор

О.Б.Бобров